

Læreplan togekspeditørutdanningen

Læreplan for togekspeditør

Læreplan for:	Togekspeditør
Kravstiller kompetanse:	Fagansvarlig framføringssikkerhet

Eier av læreplanen

Konserndirektør i Kunde og trafikk

Utarbeidet av

Fagansvarlig framføringssikkerhet i Kunde og trafikk

Henvisning til gjeldende kompetansekrav

Det henvises det til gjeldende minimum kompetansekrav for funksjoner og oppgaver med betydning for sikkerheten som er definert og beskrevet i Agresso kompetanseregister.

Agressokode

Relevante koder i Agresso kompetanseregister:

- FO1076-Togekspeditør

Dokumentasjon av opplæringen

Sensorene fyller ut og skriver under skjema for bestått eksamen. Godkjennelsen sendes til registrering i personalmappen ved Administrasjonsavdelingen, Kompetanseregistrering, Hamar.

Innledning

Utdanningen skal sikre at medarbeidere som skal tjenestegjøre som togekspeditør har god kompetanse og er egnet til å utføre oppgavene.

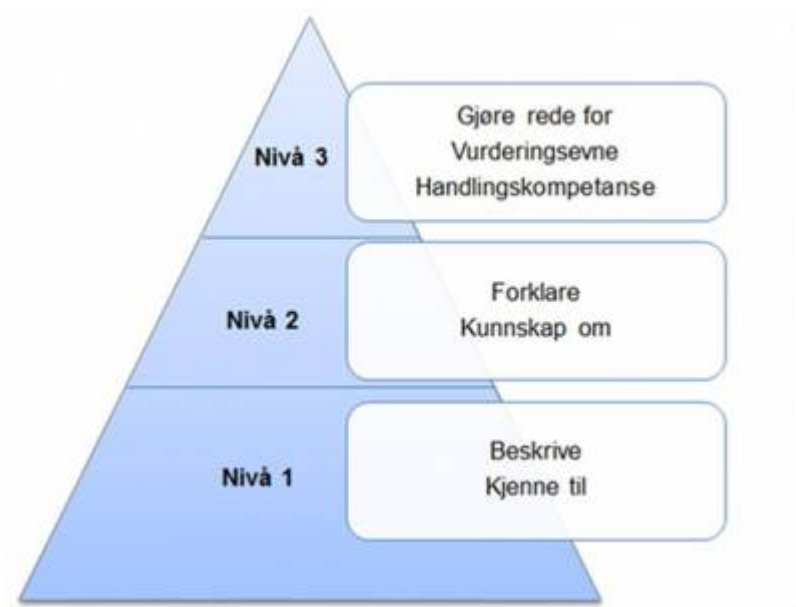
Læreplanen er utarbeidet basert på gjeldene krav og forskrifter.

Læreplanen skal beskrive kvalifikasjonsnivåer for kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse innenfor tre læringsområder: teoretisk og faktaorientert kunnskap, tekniske og ikke- tekniske ferdigheter, og evnen til å ta ansvar og å være selvstendig.

Læremålene skal sikre at aspiranten få en grundig forståelse for at togekspeditørfunksjonen i mange tilfeller er en sikkerhetsbarriere mot ulykker og uønskede hendelser, dette skal ivaretas gjennom hele utdanningen.

Læreplanen konkretiserer hovedmål i delmål, gir oversikt over opplæringen og hva som skal læres som en kryssreferanse mellom forskriftskrav og opplæringsplan.

Opplæringen er fordelt på temaer med forskjellige leksjoner. I læreplanens leksjoner brukes bestemte ord og uttrykk for å beskrive hvordan læringsbegrepet skal forstås og hvor grundig læringen skal være. Dette vil igjen ha betydning for hvilken vekt emnet skal ha og hvilke undervisningsmetoder og test/prøvemethoder som velges. Læringskompleksiteten øker for hvert nivå.

Utdanningen tilfredsstillende krav til forkunnskaper for utdanning av togledere

Arbeidsform aspiranter

Det kreves stor grad av egeninnsats under utdanningen. Aspiranten skal føre loggbok for praktisk trening under hele utdanningen. Aspiranten skal legge fram loggbok på forespørsel fra leder og timelærer. Loggboken og resultatet fra progresjonsprøver skal være tema i oppfølgingssamtaler med leder.

Operativt regelverk, strekningsbeskrivelsen og Beredskapsportalen skal benyttes i stor grad slik at aspirantene lærer å bruke den operative regelsamlingen i praksis.

Krav til forkunnskaper

Medarbeidere som skal gjennomgå utdanning til togekspeditør må ha bestått arbeidspsykologisk test, bestått 3-årig videregående utdanning/fagbrev, ha gode datakunnskaper, god skriftlig og muntlig fremstillingsevne på norsk og gode muntlige engelskkunnskaper.

I særskilte tilfeller kan erfaring fra jernbanedrift kompensere for manglende 3-årig videregående utdanning.

Hovedmål for opplæringen

Utdanningen skal gi aspiranten gode kunnskaper, tekniske og ikke-tekniske ferdigheter og holdninger i rollen som togekspeditør, evne til effektiv trafikkavvikling og evne til å vurdere risiko og konsekvenser samt god forståelse for jernbanevirksomhetenes rolle. I tillegg skal aspiranten få en forståelse for at togekspeditør funksjonen i mange tilfeller er en sikkerhetsbarriere mot ulykker og uønskede hendelser.

Læringsutbyttebeskrivelse for togekspeditørutdanningen

Togekspeditørutdanningen har som mål å gi aspiranten de beste faglige forutsetninger og personlige egenskaper for trafikkstyring i Norge på en sikker og effektiv måte. Utdanningen gir grunnlag for å praktisere som togekspeditør og ha ansvar for trafikkstyring, koordinere trafikkavviklingen mot togselskapene og internt i trafikkstyringssentralen og iverksette varsling ved driftsforstyrrelse, uønskede hendelser og ulykker. Etter endt utdanning kan aspiranten kunnskaper, ferdigheter og kompetanse konkretiseres i følgende læringsutbyttebeskrivelser:

Innlæringsmål for kunnskaper

- Aspiranten har kunnskap om begreper og prosedyrer som gjelder for jernbanesektoren.
- Aspiranten skal ha kunnskap om jernbaneinfrastruktur og om trafikkstyring.
- Aspiranten skal ha kunnskap om trafikkregler, og andre lover og regler som er nødvendig for sikker og effektiv trafikkstyring.
- Aspiranten skal ha kunnskap om funksjoner i forskjellige yrkesgrupper, og togekspeditørens rolle i samspillet mellom funksjoner.
- Aspiranten skal ha kunnskap om togekspeditørens rolle i beredskapssituasjon innen sikring
- Aspiranten skal ha kunnskap om betjening av tekniske anlegg.

Innlæringsmål for ferdigheter

- Aspiranten skal kunne gjøre rede for sine faglige valg basert på gjeldende regler og prosedyrer.
- Aspiranten skal kunne betjene tekniske anlegg, samt utføre trafikkstyring.
- Aspiranten skal kunne bruke dokumentasjon for å håndtere et avvik eller en uønsket hendelse, iverksette tiltak/prosedyrer avhengig av oppstått situasjon.

Innlæringsmål for generell kompetanse

- Aspiranten skal ha forståelse for jernbanens høye prioritering av sikkerheten, og togekspeditørens ansvar for å arbeide systematisk for kontinuerlig forbedring av sikkerheten, for å unngå skade på mennesker, miljø og materielle verdier.
- Aspiranten skal kunne bygge relasjoner med andre togekspeditører, andre yrkesgrupper i jernbanedriften, støttefunksjoner og med jernbaneforetakens kunder.
- Aspiranten innehar nødvendige språkferdigheter, og skal gjøre rede for nøyaktighet i kommunikasjon, og utførelse av arbeidsoppgaver.

Togekspeditørutdanningens opplæring gjennomføres som en kombinasjon mellom teori og praksis.

Togekspeditørutdanningen er en yrkesrettet utdanning der praktiske kvaliteter, egenskaper og praktisk fortolkning av teori settes i fokus, for å kunne uteksaminere togekspeditør.

Krav til pensum

Pensum omhandler Trafikkregler for jernbanenettet (TJN) og Trafikkregler for ERTMS på Østfoldbanen østre linje (TEØ), Strekningsbeskrivelsen (SjN) og Beredskapsportalen, samt interne krav og instruksjoner som ligger i regelverk for operativt personell (ORV) og i styringssystemet for Bane NOR- Kunde og trafikk. Noe fagstoff står også beskrevet i Førerens regelbok Bane NOR. Aktuelt pensum er beskrevet for hver leksjon.

Varighet på teori og praksis

Opplæringen gjennomføres med en kombinasjon av teori og praksis.

Opplæring gjennomføres i løpet av ca. 9 mnd. Opplæringen består av lik mengde undervisning på Norsk jernbaneskole, og praktisk opplæring på opplæringsstasjoner.

Arbeidsform er beskrevet under hvert tema, og utdypes i Norsk jernbaneskole sin opplæringsplan. I den praktiske opplæringen legges det opp til at det øves på det aspiranten har gjennomgått av leksjoner før trening ved en stasjon.

Varighet på praksis

I praksisperioden skal aspirantene minimum tjenestegjøre 3 uker på strekning uten fjernstyring og/eller grensestasjon som grenser til strekning uten fjernstyring.

Antall deltakere

I klasseromsundervisning kan maks 30 delta på undervisning samtidig.

Den praktiske opplæringen gjennomføres på stasjoner med ulike driftsformer. Aspirantene går sammen med en erfaren togekspeditør/veileder. Maksimum 2 Aspiranter kan delta på praktisk opplæring på samme skift på stasjonen.

Kompetansekrav til opplæringspersonell og sensorer

Kompetansekrav til opplæringspersonell som skal gi teoriundervisning og være sensor ved togekspeditørutdanningen er beskrevet under funksjonene: Opplæringspersonell (FO1290), Instruktør(1289) og sensor(FO1288) i Agresso

Prinsipper for prøving / sertifisering

Vurdering under utdanningen

Under opplæringen blir aspiranten vurdert i forhold til teoretisk og praktisk kunnskap, samt evne til å håndtere varierende trafikksituasjoner. Norsk jernbaneskole skal gjennomføre regelmessige prøver og progresjonstester gjennom utdanningen.

Progresjonsprøvene skal gjenspeile læringsmålene satt i læreplan og opplæringsplan. Progresjonsprøver godkjennes av fagansvarlig framføringssikkerhet for godkjenning.

Norsk jernbaneskole har ansvar for å melde aspiranter opp til eksamen når Aspiranten vurderes kvalifisert til å bestå eksamen.

Prøver og eksamener vurderes etter karakterskalaen 0 - 5.

Karakter	Standard ved muntlig og skriftlig eksamen
5	Bestått Aspiranten viser god helhetsoversikt og svært god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
4	Bestått Aspiranten viser helhetsoversikt og god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene
3	Bestått Aspiranten viser tilstrekkelig helhetsoversikt og nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
2	Ikke bestått Aspiranten viser manglende helhetsoversikt og ikke nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
1	Ikke bestått Aspiranten viser vesentlige mangler i kunnskaps- og ferdighetsmål
0	Eksamen ikke gjennomført

Retningslinjer for sensor

For eksamener oppnevnes en sensor av fagansvarlig framføringssikkerhet i Bane NOR, Kunde og trafikkdivisjonen.

Ved klage på eksamen og behov for ny vurdering av eksamensresultatene, er det Fagansvarlig framføringssikkerhet i Kunde og trafikkdivisjonen som oppnevner to nye sensorer.

For eksamen i stillverksprøven oppnevnes en sensor av sakkyndig leder signal og en sensor av Seksjonssjef funksjonell godkjenning i Kunde og trafikk.

Personlig sikkerhet for befarer av spor (en sensor)

Skriftlig eksamen i grunnleggende trafikkstyring (en sensor)

Praktisk/muntlig eksamen i stillverksprøven (to sensorer)

Avsluttende skriftlig eksamen (en sensor)

Avsluttende praktisk eksamen (en sensor)

Eksamener

Med eksamen menes en avsluttende prøve som godkjenner Aspiranten til å utføre en bestemt funksjon i trafiksikkerhetstjeneste. Gjennom utdanningen kreves det at alle eksamener består.

Det skal utarbeides og oversendes eksamensoppgaver, fasit og sensorveiledning til sensor for kvalitetssikring og godkjenning. Når eksamensoppgaver, fasit og sensorveiledning er kvalitetssikret og godkjent sender sensor en tilbakemelding innen fastsatt frist.

For muntlig og skriftlig eksamensoppgaver godkjennes av sensor. Eksamensoppgaver for Praktisk/muntlig eksamen i stillverksprøven godkjennes av Seksjonssjef funksjonell godkjenning.

Læreplan for utdanning av togekspeditør har følgende eksamener:

- Personlig sikkerhet for befarings av spor
- Skriftlig eksamen i grunnleggende trafikkstyring
- Praktisk/muntlig eksamen i stillverksprøven
- Avsluttende skriftlig eksamen
- Avsluttende praktisk/muntlig eksamen

Gjennom utdanningen kreves at alle eksamener består.

Til eksamen skal det utarbeides følgende eksamensoppgaver:

Togekspeditørutdanningen		Det skal utarbeides:
Personlig sikkerhet for befarings av spor	Skriftlig	- 2 oppgavesett - fasit - sensorveiledning.
Eksamen i grunnleggende trafikkstyring	Skriftlig	- 2 oppgavesett - fasit - sensorveiledning
Eksamen i stillverksprøven	Praktisk/muntlig	- 5 oppgavesett med casebeskrivelse samt flere enkeltpørsmål fra pensum - fasit - sensorveiledning
Avsluttende skriftlig eksamen	Skriftlig	- 2 oppgavesett - fasit - sensorveiledning.
Avsluttende praktisk eksamen	Praktisk	- 5 oppgavesett med varierte scenarier - fasit - sensorveiledning

Tema for eksamensoppgaver skal gjenspeile delmål og fag leksjoner beskrevet i læreplan; vedlegg: Delmål og leksjoner.

Norsk jernbaneskole har ansvar for å bestille sensorer og organisere gjennomføringen av eksamen. Fagsjef for togekspeditørutdanningen skal oversende eksamensoppgaver og sensorveiledning til sensor for godkjenning senest 1 måned før eksamen avholdes. Sensorene gir samlet tilbakemelding til skolen inn 14 dager.

Aspirantene skal tildeles kandidatnummer som benyttes under skriftlig eksamen.

Hjelpemidler er ikke tillatt under eksamen.

Personlig sikkerhet for befaring ved spor

Aspiranten avlegger skriftlig eksamen i henhold til Læreplan for Personlig sikkerhet for befaring ved spor. Dersom man ikke oppnår karakter Bestått på eksamen, gis det mulighet til å gå opp til ny eksamen en gang til. Dersom aspiranten ikke oppnår karakter Bestått på annen gangs eksamen, har man strøket og utdanningen som togekspeditør avsluttes.

Grunnleggende trafikkstyring

Den skriftlige eksamen har en varighet på inntil 4 timer.

For å bestå eksamen må aspiranten oppnå karakter 3 på skriftlig eksamen. Bestått eksamen i Grunnleggende trafikkstyring er en forutsetning for å fortsette utdanningen som togekspeditør.

Dersom man ikke består eksamen, gis det mulighet til å gå opp til ny eksamen en gang til. Ny eksamen avlegges tidligst 2 uker etter første forsøk og aspiranten vil få veiledning i denne perioden. Oppnår aspiranten mindre enn karakter 3 også på andre gangs eksamen, har man strøket og utdanningen som togekspeditør avsluttes.

Stillverksprøve

Stillverksprøven består av en praktisk/muntlig del på inntil 1 time og 15 minutter hvor aspirantene prøves i ferdighetsmålene.

Det foretas en totalvurdering av skriftlig og praktisk/muntlig eksamen. For å bestå Stillverksprøven må aspiranten oppnå karakter 3. Bestått Stillverksprøve er en forutsetning for å fortsette opplæringen som togekspeditør.

Dersom man ikke består eksamen, gis det mulighet til å gå opp til ny eksamen en gang til. Ny eksamen avlegges tidligst 1 uke etter første forsøk. Oppnår aspiranten mindre enn karakter 3 også på andre gangs eksamen, har man strøket og opplæringen som togekspeditør avsluttes.

Avsluttende skriftlig eksamen

Den avsluttende skriftlige eksamen har en varighet på inntil 4 timer.

For å bestå må aspiranten oppnå karakter 3 på skriftlig eksamen.

Dersom man ikke består eksamen, er det anledning til å gå opp til ny eksamen en gang til. Ny eksamen avlegges tidligst 3 uker etter første forsøk, og aspiranten vil få veiledning i denne perioden. Oppnår aspiranten mindre enn karakter 3 også på andre gangs eksamen, har man strøket og opplæringen som togekspeditør avsluttes.

Avsluttende muntlig eksamen

Den muntlige eksamen har en varighet på inntil 1 time.

For å bestå må aspiranten oppnå karakter 3 på muntlig eksamen.

En aspirant som ikke består eksamen, kan gå opp til ny eksamen en gang til. Ny eksamen kan tas tidligst 3 dager etter første forsøk. Oppnås mindre enn karakter 3 også på andre gangs eksamen, har aspiranten strøket og opplæringen som togekspeditør avsluttes

Klage på eksamen

Klage på skriftlig eksamen

Aspiranten kan be om en begrunnelse for eksamensresultatet på skriftlig eksamen. Kravet om begrunnelse framsettes skriftlig overfor fagsjefen for togekspeditørutdanning innen 10 virkedager etter at resultatet på eksamen er gjort kjent. Aspiranten trenger ikke begrunne hvorfor han/hun ber om begrunnelse av eksamensresultatet.

Fagsjef for togekspeditørutdanning ved Norsk Jernbaneskole skal i begrunnelsen skriftlig gjøre rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen, og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Er det gitt skriftlige retningslinjer (sensorveiledning) for bedømmelsen, skal disse gjøres tilgjengelig for Aspiranten.

Aspiranten har mulighet til å klage på skriftlige eksamensresultater, og må begrunne dette. Dersom en Aspiranten ønsker å fremme en klage etter å ha fått en begrunnelse på eksamensresultatet, er klagefristen 10 virkedager etter mottatt begrunnelse. Klagen må fremmes skriftlig til fagansvarlig framføringssikkerhet i Kunde og trafikkdivisjonen og det må angis hva det klages på.

Fagansvarlig framføringssikkerhet i Kunde og trafikkdivisjonen oppnevner to nye sensorer som skal vurdere besvarelsen på nytt. De to nye sensorene som utpekes av fagansvarlig framføringssikkerhet i Kunde og trafikkdivisjonen utgjør klagenemnd. Klagenemnda vurderer besvarelsen mot sensorveiledningen.

Klagenemnda skal ikke ha tilgang til sensors kommentarer til den eksamen klagen gjelder og heller ikke til den eventuelle begrunnelse som er gitt for klagen. Klagenemndas avgjørelse, som kan skje til vel så gunst som ugunst for klageren er endelig og kan ikke påklages.

Klage på muntlig og praktisk/muntlig eksamen

Aspiranten kan be om en begrunnelse for eksamensresultatet på muntlig/praktisk eksamen. Kravet om begrunnelse framsettes umiddelbart overfor sensor etter at eksamensresultatet er meddelt. Aspiranten trenger ikke begrunne hvorfor han/hun ber om begrunnelse av eksamensresultatet.

Sensor skal i begrunnelsen gjøre rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av Aspirantenes prestasjon. Er det gitt skriftlige retningslinjer

(sensorveiledning) for bedømmelsen, skal disse gjøres tilgjengelig for Aspiranten. Ved muntlig/praktisk eksamen kan Aspiranten bare klage på formelle feil som kan ha noe å si for resultatet. Bedømmelse av muntlig/praktisk prestasjon kan ikke påklages.

Aspiranten sender klagen til fagsjef for togekspeditørutdanning ved Norsk Jernbaneskole. Frist for å sende klage er 10 virkedager etter mottatt eksamensresultat eller 10 virkedager etter mottatt begrunnelse. Klagen vil bli vurdert av en klagenemnd bestående av skolesjef ved Norsk jernbaneskole, organisasjons- og personalsjef i Kunde og trafikkdivisjonen og fagansvarlig framføringssikkerhet i Kunde og trafikkdivisjonen.

Ved klage på muntlig/praktisk eksamen innhenter klagenemnda opplysninger fra sensor og eksaminator og vurderer klagen. Dersom aspiranten får medhold i klagen, skal eksamensresultatet annulleres og aspiranten har rett til å avlegge ny eksamen. Dersom det avlegges ny eksamen, skal en ny sensor vurdere aspiranten. Finner klagenemnda at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere Aspiranters prestasjon eller bedømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensurering eller holdes ny muntlig/praktisk eksamen.

Fusk

Som fusk regnes uredlige handlinger eller forhold som tar sikte på å gi aspiranten et uberettiget fortrinn ved vurderingen. Hovedområder som betraktes som fusk er:

bruk av ulovlige hjelpemidler, ulovlig samarbeid mellom enkeltpersoner eller grupper, plagiat og manglende eller feilaktig kildebruk slik at teksten framstår som kandidatens egen.

Oppdages fusk eller forsøk på fusk, skal dette straks rapporteres til fagsjef for togekspeditørutdanning ved Norsk Jernbaneskole som kan utelukke kandidaten fra videre deltakelse i eksamen. Fagsjef for togekspeditørutdanning rapporterer hendelsen videre til Aspirantenes leder.

Etter eksamen

Krav til praksis etter endt opplæring Aspiranter som har bestått alle eksamener i togekspeditørutdanningen skal tjenestegjøre på minimum 7 vakter sammen med en godkjent togekspeditør. Deretter skal leder gjennomføre en samtale for å kartlegge om den nyutdannede togekspeditøren er trygg i rollen og kan settes til å tjenestegjøre på selvstendige vakter.